

АЛЕКСАНДРА КУЧЕКОВИЋ
САКРАЛНА БАШТИНА
СРБА
У ЗАПАДНОЈ СЛАВОНИЈИ

СРПСКО КУЛТУРНО ДРУШТВО „ПРОСВЈЕТА“

Александра Кучековић
САКРАЛНА БАШТИНА СРБА У ЗАПАДНОЈ СЛАВОНИЈИ

Серија: Регистар културне баштине Срба у Хрватској
непокретни споменици
а) сакрална баштина

Александра Кучековић
Сакрална баштина Срба у заједној Славонији

рецензенти: проф. др Драган Дамјановић,
др Бранко Чоловић

за издавача: Срђан Татић

уредник: Чедомир Вишњић

дизајн: Иван Јовановић

штампа: ХЛ принт д.о.о., Бачки Петровац

ISBN 978-953-7611-71-2

Издано уз финансијску помоћ
Савјета за националне мањине

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 000915385.

октобар 2015.

АЛЕКСАНДРА КУЧЕКОВИЋ

*Сакрална баштина
Срба
у заједној Славонији*

Загреб, 2015.

Садржај

УВОД.....	11
-----------	----

Регистар сакралних споменика

БАСТАЈИ (ВЕЛИКИ) Црква светог Георгија	37
БАТИЊАНИ Црква светог Димитрија	43
БЕНКОВАЦ Црква Рођења светог Јована Претече	47
БИЈЕЛА Црква светих арханђела Михајла и Гаврила.....	49
БОГИЋЕВЦИ (ДОЊИ) Црква светог Харалампсија	52
БОДЕГРАЈИ Црква Успења Богородице.....	55
БОЛОМАЧЕ Црква светог Илије.....	57
БОРОВА Црква Успења Богородице.....	58
БРЕСТОВАЦ (ДАРУВАРСКИ) Црква светих Петра и Павла	60
БУКОВИЦА (ГОРЊА) Црква светог Илије	66
БУЧЈЕ Црква светог Николе	68
ВЕТОВО Црква светих Петра и Павла.....	70
ВИРОВИТИЦА Црква Вазнесења Господњег.....	71
ВОЋИН Црква светих Богоносних отаца	73
ВРБОВЉАНИ Црква светог Саве	77
ВРХОВЦИ (ЦРКВЕНИ) Црква Успења Богородице	79
ГАЗИЈЕ Црква Сошествија светог Духа	82
ГАЋИШТЕ Црква Рођења Богородице.....	85
ГРАДИНА Црква светог Пантелејмона	89
ГРАДИШТЕ (БЕКТЕШКО) Црква Рођења Богородице	90
ГРАХОВЉАНИ (ДОЊИ)Црква светих Петра и Павла	94
ГРЕЂАНИ Црква свете Петке.....	99
ДАВОР Црква светих Петра и Павла	102
ДАРУВАР Црква светих Богоносних отаца	104
ДОБРОВИЋ Црква Вазнесења Христовог.....	109
ДОЉАНИ Црква светог Илије	111
ДРАГОВИЋ Црква светог Стефана.....	118
ДРЕНОВАЦ (СЛАТИНСКИ) Црква светог Георгија	119
ИМСОВАЦ Црква Покрова Богородице.....	123
ЈАБЛАНАЦ Црква светог Илије	128
ЈАСЕНОВАЦ Црква Рођења светог Јована Претече.....	129
КАМЕНСКА Црква светог Илије	131
КАПЕЛНА Црква Сошествија Светог Духа	136

КАТИНЦИ Црква светих Петра и Павла	139
КЛИСА (ВЕЛИКА) Црква свете Тројице	143
КЛОКОЧЕВИК Црква свете Тројице	145
КОБАШ (СЛАВОНСКИ) Црква светог Георгија	147
КОРЕНИЧАНИ Црква светог Николе	150
КУКУЊЕВАЦ Црква свете Петке	153
КУСОЊЕ Црква светог Георгија	157
КУЋАНЦИ Црква светих Петра и Павла	159
ЛАТИНОВАЦ Црква Успења Богородице	161
ЛИСИЧИНЕ Црква светог Георгија	165
ЛОВСКА Црква светог Теодора Тирона	169
ЛОНЦИЦА Црква светог Илије	173
МАРТИНЦИ (МИХОЉАЧКИ) Црква светог Илије	175
МАЦУТЕ Црква Успења Богородице	177
МАШИЋ Црква светог Илије	179
МЕДАРИ Црква Преображења Христовог	182
МЕДИНЦИ Црква свете Петке	185
МЕЉАНИ (ДОЊИ) Црква Преображења Христовог	188
МИКЛЕУШ Црква свете Тројице	190
МИХОЉАЦ (ГОРЊИ) Црква свете Тројице	192
МЛАКА Црква светог кнеза Лазара	194
НАБРЂЕ (ВЕЛИКО) Црква Успења Богородице	195
НОВА ГРАДИШКА Црква свете Тројице	197
ОБРАДОВЦИ Црква свете Петке	200
ОБРИЈЕЖ (ДОЊА) Црква светог Јована Богослова	203
ОКУЧАНИ Црква светог Димитрија	207
ОРАХОВИЦА Црква Рођења Богородице	212
ОРАХОВИЦА Манастир Преноса моштију светог Николе	216
ПАКА Црква светих апостола Петра и Павла	225
ПАКЛЕНИЦА Црква Вазнесења Христовог	228
ПАКРА Манастир Ваведења Богородице	229
ПАКРАЦ Саборна црква свете Тројице / Епископски двор / Црква светог Илије / Црква Рођења Богородице	246
ПОЖЕГА (СЛАВОНСКА) Црква светог Георгија	259
ПУКЛИЦА Црква светих Петра и Павла	266

Садржај

РАЈИЋ Црква Преображења Христовог	267
РАТКОВАЦ Црква Покрова Богородице	269
РАТКОВИЦА Црква свете Петке (светог Димитрија)	272
РОГОЉИ (ДОЊИ) Црква светог Георгија	273
СВЕТА АНА Манастир Света Ана	276
СИРАЧ Црква Успења Богородице	282
СЛАВОНСКИ БРОД Црква светог Георгија	287
СЛАТИНА Црква светих Петра и Павла	292
СЛАТИНИК (СТАРИ) Црква светог кнеза Лазара	295
СЛОБОШТИНА Црква Преноса моштију светог Николе	296
СМОЉАНОВЦИ Црква светог Николе	298
СМРТИЋ Црква Рођења Богородице	299
СМУДЕ Црква Вазнесења Христовог	300
СТАРА ГРАДИШКА Црква Преноса моштију светог Николе	301
СТАРО ПЕТРОВО СЕЛО Црква светог Луке	303
СУБОЦКА Црква светог арханђела Гаврила	304
СУХА МЛАКА Црква Успења Богородице	306
ТОПОЉЕ (НОВО) Црква светог Илије	309
ТОРАЊ Црква светог Пантелејмона	310
ТРЕШТАНОВЦИ Црква Вазнесења Христовог	313
ТРОЈЕГЛАВА Црква светог четвородневног Лазара	316
УЉАНИК Црква светог Јована Претече	321
ЦАГЕ Црква Вазнесења Христовог	325
ЦЈЕПИДЛАКЕ (ГОРЊЕ) Црква светих Петра и Павла	326
ЧАГЛИЋ (ДОЊИ) Црква преноса моштију светог Николе	327
ЧЕЧАВАЦ Црква Ваведења Богородице	330
ЧОВАЦ Црква светих Петра и Павла	331
ШЊЕГАВИЋ Црква Покрова Богородице	332
ШУМЕТЛИЦА Црква светог Георгија	334
Регистар имена	337
Архивски извори и изабрана литература (са коришћеним скраћеницама)	343
Порекло илустрација	348
Захвалност	350
О аутору	351

Регистар имена

А

Агрировић, кројач 195
Александар Личинић, игуман Ораховице
159
Андрић, С. 122, 224
Антоније, игуман 119
Арсеније III Чарнојевић, патријарх 221,
248, 277, 282
Арсеније зограф 319
Арсеније Радивојевић, епископ пакрачко-
-славонски 37, 69, 94, 121, 230, 253,
254, 321
Атанасије Живковић, епископ пакрачко-
-славонски 131, 301, 313
Ачић, Никола 265

Б

Бабић, Стефан 143
Баждар, В. 93, 162
Бајчевић, Петар 133
Бан, Никола 106, 124, 125
Бановац, Гаврило 191
Бауер, Јосип 31, 155, 256, 260
Бах, Иван 16, 122, 233
Бикицки, Пантелија 63, 124, 126
Богдановић, Лазар 15, 138, 213
Богуновић, С. Г. 199, 211
Божић, Василије 193
Божић, Љубоја 63
Боле, Херман 31, 130, 251, 257, 258, 265
Болић, Павле 188
Борчић, Вера 18, 117, 215, 281, 286
Босанац, Л. 106
Боцарић, Анастас 154
Брадић, Методије 122
Бранковић, Ангелина 265
Бранковић, Илија 143
Брозовић, Винко 77, 99, 330
Бубнић, Дмитар 63
Бубнић, Илија 63

Бузацић, Платон 132, 133, 134, 135
Бунчић, Лука 133, 135
Бусија, Андра 323
Бучевски, Епаминондас 130

В

Валенчић, Б. 312
Варнава Росић, патријарх 63, 178
Видњевић, Арсеније 136, 200
Видњевић, Игњатије 193
Вираг, Александар 139
Вранеш Граховљан 94
Вујиновић, Јосиф 84
Вујић, Георгије 273, 274
Вукашиновић, Владимир 258
Вукашиновић, Никодим 121
Вуксановић, Стефан 225
Вучковић, Александар 112, 113

Г

Гавриловић, Славко 48, 69, 78, 84, 106,
265, 291, 308
Гаврило Давидовић, игуман Пакре 49
Гаврило Поповић, епископ пакрачко-сла-
-вонски 257
Гедеон Петровић, игуман Ораховице 202
Георгије, патријарх 257
Голубић, Стефан 157, 171
Грабован, Јован Четиревић 30, 213–215,
293, 294
Грабован, Константин 148
Григорије, митрополит моравски 229
Грујић, Радослав 11, 15, 16, 42, 57, 59, 65,
67, 69, 70, 84, 88, 93, 98, 100, 106, 110,
117, 128, 138, 146, 149, 156, 158, 160,
164, 168, 172, 174, 178, 181, 184, 187,
189, 191, 193, 199, 202, 215, 224, 227,
252, 268, 275, 286, 294, 297–300, 309,
315, 319, 324, 326, 331, 333
Гуљевић, В. 307

Д

Дамјановић, Драган 76, 130, 258, 265, 275, 281, 324
 Делмасхи 132, 134, 135
 Димитријевић, Илија 88, 160
 Добровић, Исидор 38, 106
 Добровић, Милан 63, 109
 Докманић, Андрија 178
 Доситеј Кутузов, игуман Пакре 239, 240, 243, 245, 301
 Доситеј, митрополит 178
 Драгојловић, Максим 265
 Драгутин Куен Nedervari, бан 257, 263
 Друсани, Иван 275, 281

Ђ

Ђаковић, Јован 191, 233

Ж

Жефаровић, Христофор 88
 Живановић, Александар 126

З

Забрдац, Петар 112, 113
 Зорчић, Атанасије 307

И

Иванишевић, Јаков 302
 Иванишевић, Јово 134
 Ивановић Сарајевац, Стефан 17
 Ивковић, Никола 78
 Илић Чешљар, Теодор 30, 252

Ј

Јакшић, Иван 48, 69, 78, 84, 106, 265, 291, 308
 Јанковић, Амвросије 121
 Јанковић, Антун, гроф 104

Јанковић, Гаврило 334
 Јанковић, Јосиф 121
 Јанковић, Јулије, гроф 280
 Јанковић, Стефан 143
 Јерговић, Милан 194
 Јовановић, Александар С. 196
 Јовановић, Георгије 61, 62
 Јован Рајић 196
 Јокић, Вук 191
 Јосиф Ачић, игуман Пакре 14, 136, 138, 280
 Јосиф Јовановић Шакабента, епископ пакрачко-славонски 301
 Јосиф Путник, епископ пакрачко-славонски 202, 250
 Југовић, Живко 256
 Јурић, Мирјана 117
 Јурковић, Никола 263

К

Кашић, Душан 110
 Кавурић, Индриш 275
 Карађорђевићи
 Краљ Александар 63, 125, 126
 Краљ Петар II 126, 178
 Карановић, Тома 178
 Карафа, гроф 120
 Карло VI, цар 229
 Кашић, Душан 11, 15, 42, 46, 48, 51, 54, 56, 57, 59, 65, 67, 69, 70, 72, 76, 78, 80, 84, 88, 89, 93, 98, 100, 103, 106, 117, 119, 122, 126, 128, 130, 135, 138, 142, 144, 146, 149, 151, 156, 158, 160, 164, 168, 172, 174, 175, 178, 181, 184, 187, 189, 191, 193, 194, 196, 199, 202, 206, 211, 215, 224, 227, 228, 238, 239, 258, 265, 266, 268, 271, 272, 275, 281, 286, 291, 294, 297–300, 302, 303, 305, 308, 309, 312, 315, 319, 324–326, 329–331, 333, 335

Регистар имена

Кемпф, Јулије 80, 258, 265
Кирил Живковић, епископ пакрачко-
-славонски 253–255, 258, 259, 278, 290
Клаинрат, Јован 112
Ковачић, Аврам 63
Ковачић, Љубоја 63
Ковачић, Петар 63
Кожловић, Митар 157
Коларић, Миодраг 268
Крабулевић, Сава 18, 221
Красић, Владимир 15, 258
Крачун, Теодор 105
Кресник, Владислав 188
Криж, Иванка 286
Кузмановић, Јосиф 120
Кузмић, Јозо 295
Кукуљевић - Сакцински, Иван 16, 280
Купировић, Пане 63
Кусовац, Никола 168
Кутлија, Јован 128
Кучековић, Александра 42, 46, 65, 98,
106, 117, 122, 142, 151, 168, 172, 206,
215, 224, 239, 258, 265, 281, 294, 319,
333
Кушевић, Андрија 71
Кушевић, Светозар 263

Л

Лазић, Саво 187
Лазић, Теодор 293
Лацковић, Јоца 291
Лацковић, Михајло 291
Левандовски, Аполон 106
Лихнер, Карл 251
Лончаревић, Димитрије 120, 143, 193
Лончаревић, Илија 193, 268
Лубурић, Глигорије 169
Лукић, Јово 63

Љ

Љишук, Стефан 222

М

Мајсторовић, Стојан 133–135
Максим Кудумило, игуман Ораховице 13
Максим Поповић, игуман Ораховице 200
Максић, Миле 308
Маљишкин, Н. 307
Марија Терезија, царица 82, 120, 177, 207
Марић, Јаков 334
Марковић, Дионисије 120
Марковић, Теодосије 40
Марушевски, Олга 156
Маслеша, Стево 258, 328, 331
Медовић, Целестин 31, 260, 261, 263
Мејић, Лазар 102, 148
Мерси, гроф 47
Микић, Олга 258
Милак Граховљан 94
Милановић, Живота 178
Милеуснић, Слободан 42, 46, 51, 54, 56,
76, 80, 98, 117, 118, 130, 146, 156, 158,
160, 168, 184, 191, 199, 202, 258, 268,
271, 272, 286, 291, 295, 305, 309, 312,
329, 333
Милић, Јован 132, 134
Миличић, Георгије 177
Милојевић, Стево 133, 134, 135
Мирон Николић, епископ пакрачко-сла-
вонски 12–14, 62, 63, 106, 114, 138, 146,
178, 183, 191, 204, 233, 251, 252, 254,
257, 258, 281, 293, 294, 301, 255
Михајловић, Димитрије 213, 221, 230, 245
Мојић, Герасим 121
Мојсеј Путник, карловачки митрополит
287
Мрихин, Димитрије 146
Мркојевић, Остоја 221

- Муравић, Јосип 155
Мушицки, Петар 146
- Н**
- Недељковић, Јован 268
Недић, Јаков 22, 25, 239
Никанор Грујић, епископ пакрачко-сла-
вонски 250, 251, 255, 258
Николајевић, Милан 155
Николић, Ана 138
Николић, Павле 138
Нићифор Стефановић, епископ пакрачко-
славонски 43, 229, 249, 252, 277, 278
- О**
- Орозовић, Васо 63
Орозовић, С. 294
Осмец, Антоније 62
Остојић, Василије 30, 232, 233, 234, 237
- П**
- Павле Авакумовић, епископ пакрачко-
славонски 41
Павле Ненадовић, карловачки митропо-
лит 47, 69, 278
Пардус, Јосип 258
Пејачевић, Антоније (Антун) 71
Перош, Марко 31, 155, 156, 189, 275, 323,
280, 324, 279
Петар Велики, цар 120
Петровић, Мита 69, 117, 133, 135, 305
Петроније Љубибратић, епископ пакрач-
ко-славонски 221, 229, 246, 248, 253,
257, 258
Пецињацки, Срета 199, 294, 315
П., Јанош 40
Подунавац, Данило 132
Поповић, Захарије 102, 226, 304
Поповић, Јосиф 193
- Поповић, Константин 93
Поповић, Николај 148
Поповић, Станоје 44, 45, 46
Предић, Урош 211
Прерадовић, Георгије 159
Протић, Ђорђе 309
Пуача, Лука 132, 133, 135
- Р**
- Радановић, Стефан 273
Радмиловић, Стева 178
Радован Граховљан 94
Радојчић, Ђуро 157
Радош, мајстор 218
Рајић, Митрофан 204
Раушер, Винко 31, 74, 76, 154, 275, 279,
280, 323
Роберт, Фридрих 157
Родер, Никша 157
Роксанда, супруга молдавског војводе
Јована Александра Лапушњануа 237
Романовић, Василије 20, 30, 41, 80, 95, 96,
97, 98, 121, 122, 164, 204, 205, 236, 251,
252, 254
Росингер, столар 158
Руварац, Димитрије 135, 315
- С**
- Сарајлија Анастасија 209
Саскијевић, инжењер 314
Свиларевић, Миленко 315
Секулић, Сава 222
Сердановић, Лазар 237
Силвестар Милешевац 238, 240
Симић, Павле 30, 222
Соларић, Теодор 112, 113, 139
Софроније Јовановић, епископ пакрачко
-славонски 37, 47, 49, 52, 55, 57, 60, 61,
66, 68, 79, 82, 85, 90, 94, 99, 104, 109, 111,

Регистар имена

- 121, 139, 141, 142, 143, 147, 150, 153,
157, 161, 165, 169, 182, 188, 200, 203,
207, 210, 213, 225, 250, 251, 253, 254,
257, 258, 267, 273, 282, 287, 296, 298,
299, 300, 301, 309, 310, 313, 316, 326,
330, 331, 332
- Софроније Подгоричанин, епископ па-
крачко-славонски 248
- Стајић, Васа 56
- Станковић, Стефан 159
- Станојевић, Томанија 174
- Старек 132, 134, 135
- Стефан Крагујевић, епископ пакрачко
-славонски 143, 179, 280
- Стефан Раваничанин 221
- Стефан Станковић, архимандрит мана-
стира Ораховица 202
- Стојаковић, Саво 114
- Стојановић, Добрила 239
- Стојановић, Саво 310
- Стојановић, Симеон 86
- Стрика, Бошко 233
- Струпи, Оскар 114
- Судановић, Да ..? 178
- Судановић, Стево 328
- Судотић, Јефтимије 140–142, 317, 319
- Судотић, Мојсеј 38, 40–42, 141, 142, 319
- Т**
- Тадић, Драгомир 130, 199, 211
- Теодоровић, Арсеније 30, 252–254, 258
- Теодоровић, Љубомир 291
- Теодоровић, Станислав 155, 156, 200
- Тишов, Иван 31
- Ткалчић, Владимир 16, 17, 233
- Тодић, Бранислав 42, 46, 84, 103, 138, 142,
149, 168, 191, 193, 202, 239, 268, 286,
294, 335
- Тодоровић, Стеван 256
- Торбица, Јово 133, 135
- Трифон молер 21, 166, 167, 262, 263, 265,
284, 285
- Турало, Кирил 77
- Ф**
- Фабац, Павле 188, 189, 280
- фон Бартенштајн, Ј. К. 287
- Фрања Јосиф 257, 263
- Фрида, Рихард 63, 64, 126
- Х**
- Хамер, Фрањо 198
- Ханка, Јосип 67, 191
- Хенебергер, Мартин 177
- Херберштајн, Сигисмунд 273
- Хешл, Јосип 307
- Хлаповић, Аврамије 15, 16, 218
- Хоп, Стефан 40
- Хрудка, Јосип 157
- Ц**
- Целић, Иван 157
- Церанић, С. 160
- Ч**
- Чортановић, Павле 56, 113
- Ш**
- Шамиљски, Павле 63, 178
- Швама, Франц 120
- Швам, Мартин 259
- Шелмић, Лепосава 258
- Шкиљан, Филип 48, 78, 89, 103, 128, 144,
194, 228, 268, 286, 300, 335
- Шкорић, Душан 268
- Шмуцер, Јакоб 230, 278